

NOVY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji
Mr. telefona 279. — Kanto czekowe
w Kraków

Wszystkie komunikaty należy na
Komunikaty przesłane Redakcji
Redakcja nie odpowiada
Redaktor naczelny przyjmuje

oszkowej 7.
wie Nr. 141.123

do Administracji.
awzględnione.
czy nie odpowiada.
o 1 w południe.

Cena Numeru

15
groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 3.40, kwrt. Zł. 10.30
w Krakowie z odnośnikiem do domu : : 9.60, : : 10.80
Na prowincji: z przesyłką pocztową : : 4.20, : : 12.00
Za granicą: z przesyłką pocztową : : 7.00, : : 21.00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0.15, wiersz. milimetr.
1-szp. Zł. 0.20, nadesłane Zł. 0.60, wiersz milimetr. 1-szp. w takcie
Zł. 0.60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-zej stronie Zł. 1.—. gratulacje
Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Nareszcie Kraków doczekał się taniej i szybkiej lokomocji w stylu europejskim dorożkami samochodowymi Firmy MATHIS

zaopatrzeniem w taxometry najnowsze typu, wykazujące należytość za przejechaną przestrzeń w nast. wysokości:
za pierwsze przejechanie 3/4 km. 80 groszy, za każde dalsze 1/4 km. 20 groszy, czyli, że każdy dalszy kilometr kosztuje
80 groszy. — Za każde 3 minuty postoju 20 groszy, czyli za godzinę postoju 4 złote.

Ta niesłychana tania taryfa i dokładne wykazywanie przez zegar należytości, ściśle tylko za przestrzeń przejechaną, umożliwi
każdemu bez wyjątku korzystanie z tego bezwzględnie najtańszego środka lokomocji i położy kres nadużyciom i wyzyskowi.

Po linii najmniejszego oporu.

Kraków, 21 czerwca.

(sn) Ludności miejskiej u nas grozi nowe niebezpieczeństwo. Nie dość, że ją upośledzają ustawy o podatku dochodowym i przemysłowym, że przeciwko niej zwraca się ostrze obecnej polityki celnej rządu i że w każdej dziedzinie życia zbiorowego odczuwa ona dotkliwie, iż warstwą panującą są w Polsce chłopci — znowu zagraża jej nowa i to ciężka krzywda. Oto rząd występuje z projektem zmiany ustawy o podatku majątkowym.

Podatek ten, na którym oparła się sanacja naszego skarbu, skontyngentowany został ustawą z 11. sierpnia 1923 na 1 miliard złotych. Na podstawie dokładnych obliczeń majątku społecznego rozdzielono ten kontyngent w ten sposób, że 500 milionów ma zapłacić rolnictwo, 375 milionów przemysł i handel, a 125 milionów pozostałe kategorie majątku społecznego. Podziałem tym nie mogło się uważać za pokrzywdzone rolnictwo, któremu w Polsce oddają się dwie trzecie ludności i rzeczywiście nikt z jego strony dotychczas skarg z tego powodu nie podnosił.

Tymczasem wymiar podatku majątkowego dał zgola inne rezultaty. Jak to już niedawno donieśliśmy, wymierzono zamiast 1 miljarda tylko 521.5 milionów podatku a więc zaledwie połowę a podział na wspomniane wyżej trzy grupy majątkowe wypadł zupełnie inaczej niż to ustawa przewidywała. Rolnictwo miałoby — według tego wymiaru — zapłacić 20 procent (zamiast przewidzianych w ustawie 50 proc.), przemysł i handel 58 procent (zamiast 37.5 procent), a reszta płatników 12 procent (zamiast 12.5 procent). Przemysł i handel miałby tedy partykypować w podatku majątkowym w stosunku o 20.5 procent wyższym, niż go do tego obowiązuje ustawa a natomiast o tyleż mniejszy ciężar spadłby na rolnictwo. Udział trzeciej grupy, obejmującej nieruchomości miejskie, urządzenia domowe itd., prawie dokładnie bowiem odpowiada proporcji ustawowej.

Ustawa liczyła się z tem, że rzeczywiste wymiary nie będą od razu zgodne z ustalonym w niej kontyngentem 1 miliardowym. Przewidywała więc ona na ten wypadek zupełnie naturalne wyjście, że jest podwyższenie wymiaru w każdej z owych trzech grup w ten sposób, by każda z nich zapłaciła przypadający na nią

kontyngent. Tak też powinno być — wedle ustawy — postąpić obecnie Ministerstwo Skarbu. Tymczasem co się dzieje? Rząd występuje obecnie z projektem zmiany wspomnianego właśnie przepisu ustawy. Chce on porzucić podział kontyngentu ustalony w ustawie na podstawie dokładnych i bezstronnych danych statystycznych a oprzeć się na wymiarze obecnym, który dokonany został z jawem uprzywilejowaniem rolnictwa. Wystarczy przypomnieć, że inwentarz żywy i martwy oraz budynki przyjęte zostały przy wymiarze w wartości zaledwie 10 procent wartości gruntu, zamiast 50 procent — jakby to odpowiadało stosunkom faktycznym — i że średnia cena ziemi przyjęta została na 300 zł, podczas gdy w rzeczywistości jest to cena chyba najniższa a bynajmniej nie średnia. Nic więc dziwnego, że własność rolnicza oszacowana została zaledwie na 50 procent rzeczywistej wartości, jak to powszechnie jest znane. Prawda, uprzywilejowaną też jest trzecia grupa płatników, bo i w tej grupie oszacowanie majątków pozostaje przeważnie daleko w tyle poza ich wartością rzeczywistą. Ale chodzi tu wszak o urządzenia domowe, które nie są dobrami, produktownymi i o nieruchomości miejskie, które od niedawna dopiero niemi słę stały!

Zamiast więc podwyższyć wymiar podatku w każdej grupie do wysokości ustalonej w ustawie, projektuje rząd następujący podział: rolnictwo miałoby zapłacić 343 miliony, przemysł i handel 449 milj. a reszta płatników 208 milionów. Innymi słowy rolnictwo dostałoby cenny prezent 157 milionów, natomiast na przemysł i handel spadłby dodatkowy (ponad wysokość ustawową) ciężar 74 milionów, zaś na ludność miejską (z racji urządzeń domowych) i na właścicieli nieruchomości — 83 milionów. Biorąc pod uwagę dokonane obecnie wymiary należałoby według projektu rządowego podwyższyć podatek w pierwszej grupie o 128 procent, w drugiej grupie o 50 procent a w trzeciej grupie o 200 procent!

Skąd jednak te chęci zmiany ustawy? Czyżby szacunek udziału poszczególnych grup społecznych w majątku ogólnym, na którym oparł się Sejm, tak dalece odbiegał od rzeczywistości, że aż konieczne są tak wybitne ulgi dla rolnictwa? Bynajmniej! Przeprowadzone obecnie oszacowanie, choć tak pobłażliwe dla

Zarząd Tow. Ub. „ZJEDNOCZENIE” Sp. Akc. w Warszawie, Al. Ujazdowskie 47, zawiadamia, iż w dniu 15 czerwca br. został otwarty w Krakowie przy ul. Mikołajskiej, L. 6. Oddział na całą Małopolskę i Śląsk, Dyrektorem którego został mianowany p. Samuel Stark. Jednocześnie nadmieniamy, iż Tow. Ubezp. „ZJEDNOCZENIE” powstało w roku 1914 pod firmą „Warszawskie Przemysłowo-Budowlane i Rolne Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń”, które w roku 1918 przyjęło obecną nazwę na pamiątkę zjednoczenia 3-ich zaborów.

Zarząd Tow. Ubezp. „ZJEDNOCZENIE” Sp. Akc., stanowią: pp. Henryk Martens i Maksymilian Martens, dyrektorzy f. Przemysłowo-Budowlanej „Fr. Martens i Ad. Daab”, Ignacy Rupiewicz — Prezes Przemysłowców Budowlanych — Władysław Harłaine — dyrektor zarządzający Antoni Strzałek — przemysłowiec, Józef Siliwowski — adwokat.

Prezes Towarzystwa: Dyrektor zarządzający: Ignacy Rupiewicz, Władysław Harłaine

rolnictwa, dało obraz naogół zgodny z szacunkiem sejmowym. Okazało się bowiem, że rolnictwo posiada 48.4 procent, przemysł i handel 33.1 procent a pozostali płatnicy — 18.5 procent ogólnego majątku podlegającego podatkowi. Dlaczegoż więc przemysł i handel, które reprezentują jedną trzecią majątku społecznego miałyby płacić 45 procent podatku, a natomiast rolnictwo, reprezentujące 48 procent majątku, miałoby płacić tylko 34 procent podatku? Jeżeli przyczyną takiego uprzywilejowania rolnictwa miałyby być brak płynnych kapitałów u tej sfery społecznej — to czyż nie zmieni się ten stan rzeczy w razie pomysłnych urodzajów, na które tak pewnie p. Grabski liczy? A czyż nie znajduje się w równie ciężkim położeniu ową trzecią grupę podatników, która na żaden urodzaj liczyć nie może?

Zresztą rząd sam uznał wreszcie niedość podatku majątkowego w tak krótkim czasie, jak to przewidywała ustawa, i w tej samej noweli przedłuża czas płatności tego podatku do maksymalnie 8 lat. Wobec tej proлон-gaty odpadają już zupełnie wszelkie argumenty, przemawiające jakoby za zmianą ustawy na korzyść rolnictwa, bo brak gotówki przedstawia już być takim argumentem a innych przecież nie ma!

Zamiast uznać, że podwyższenie wymiarów podatku majątkowego byłoby w praktyce nie-

wykonatne, jako tamujące kapitalizację i nadwężające podstawy naszego życia gospodarczego, woli rząd iść po linii najmniejszego oporu i zważyć główny ciężar tego podatku na ludność miejską. Niestety ludność ta nie ma w Sejmie dostatecznie licznej reprezentacji a przy tem wielu z jej „przedstawicieli“ zastępuje ze względów politycznych zgola inne interesy. Nie mogą się więc opierać na swej sile liczebnej winni przedstawiciele miast oprzeć się przynajmniej na sile swych argumentów, by odwrócić to. grożące miastom niebezpieczeństwo.

Dalszy ciąg rozmów z min. Skrzyńskim

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. (Sin) Dziś wieczorem kontynuowane były w dalszym ciągu rozmowy pomiędzy posłami Reichem i Thonem z jednej strony, a min. Skrzyńskim z drugiej. W toku dotychczasowych rozmów ustalono już pewne punkty styczne.

Pos dr. Wróblewski ustępuje?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. W związku z przyjazdem do Warszawy posła polskiego w Stanach zjedn. Dr. Wróblewskiego rozeszły się pogłoski w Warszawie, jakoby p. Wróblewski nie wrócił już na swe stanowisko we Waszyngtonie. Ustąpienie p. Wróblewskiego ma pozostać w związku z różnicą zdań, która wynikła na tle planu wyjazdu min. Skrzyńskiego do Stanów zjedn.

Reforma rolna w Sejmie Zapowiada się burza.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. Jak wiadomo, w poniedziałek wchodzi pod obrady sejmu sprawa reformy rolnej. Posiedzenie zapowiada się niezwykle burzliwie. Słychać, że Wyzwolenie zamierza wogóle nie dopuścić do obrad sejmowych.

Dalsze rokowania z Niemcami

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. Dziś wyjeżdża do Berlina przewodniczący komisji do rokowań handlowych z Niemcami Dr. Prądyński w towarzystwie sen. Bartoszewicza celem kontynuowania rokowań w kwestiach gospodarczych. W miarę jak rząd niemiecki będzie się godził na import węgla polskiego do Niemiec, zostaną uchylone pewne rozporządzenia zapobiegawcze, wydane przez radę ministrów.

Sensacyjne bankructwo w Warszawie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. Właściciel przedsiębiorstwa dorozek samochodowych w Warszawie p. Makowski ogłosił niewypłacalność. Passywa przedsiębiorstwa wynoszą pono 150.000 dolarów.

Choroba premiera węgierskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 6. (D) Z Budapesztu donoszą: Prezydent ministrów hr Bethlen poddał się dziś operacji ślepej kiszki. Operacja, którą wykonał najlepszy specjalista budapeszteński dr. Adam, która udała się doskonale. Premier pozostanie w sanatorium 8—10 dni. W czasie choroby zastępować będzie premiera minister Bass.

Jak chcą aktorzy wiedeńscy walczyć z kryzysem teatralnym?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 6. (D) Związek zawodowy aktorów obradował dziś nad sprawą dającego się coraz bardziej odczuwać kryzysu teatralnego. Powzięto szereg uchwał. Jedną z nich zwraca się przeciw przybywaniu nowych sił aktorskich. W tym celu domagają się artyści cofnięcia koncesyj wszystkim szkołom dramatycznym, ewentualnie wprowadzenia w szkołach już istniejących, numerus clausus.

Rozporządzenie o zakazie przywozu towarów zagranicznych

Które towary objęte są zakazem? — Zakaz dotyczy przede wszystkim towarów niemieckich.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. Dziś w Dzienniku Ustaw zostało ogłoszone rozporządzenie rady min. z dnia 17 czerwca br. w sprawie zakazu przewozu do Polski całego szeregu towarów z zagranicy. Jakkolwiek sżkich krajów, to jednak widać jasno, że zakaz dotyczy przede wszystkim towarów niemieckich. Pierwszy paragraf rozporządzenia wylicza następujący szereg towarów, których przywóz jest zakazany:

Jabłka świeże, owoce i jagody świeże i konserwowane, śliwki, orzechy, korzenie, żółdźcie, cykorja, surogaty kawy kakao, herbata, ryby żywe, śledzie solone, skóry wyprawione i pół garbowane, skóry futrzane, oprawy książek, wyroby siódlarskie i rymarskie, białe, uprząż wszelkiego rodzaju, kasety i pudła do farb, stalugi meble gięte, drobne wyroby tokarskie, wyroby porcelanowe, opony gumowe do kół, węgiel kamienny, azotniak, mydła, wyroby kotlarskie, drut żelazny i stalowy, wyroby z blachy żelaznej i stalowej, maszyny do pisania i liczenia, motocykle i samochody osobowe, tkaniny bawełniane, surowe i bielone, aksamit, plusz, wstążki pluszowe, obrusy, ręczniki, serwetki, chustki, linoleum, cerata, płótno bawełniane, tkaniny wełniane, dywany wełniane, wyroby firankowe mechaniczne i tiulowe (oprócz jedwabnych), koronki i hafty nieszyte, bielizna i konfekcja (niewymienione powyżej), kapelusze, czapki, laski, parasole, paciorki, perły, imitacje korali z różnych popularnych materiałów, wyroby toaletowe, zabawki dla dzieci.

§ 2. Towary wymienione w § 1, o ile pochodzą z krajów niestosujących u siebie zakazu przywozu towarów pochodzenia polskiego, zwalniane są od przywozu przez urzędy celne, na podstawie świadectw pochodzenia, wystawionych podług ogólnych przepisów dotyczących świadectw pochodzenia, zaopatrzonych w wizę konsularną.

§ 3. Towary wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia, o ile pochodzą z przychodzą z krajów stosujących u siebie zakaz przywozu towarów pochodzenia polskiego, mogą być przez min. handlu i przemysłu zwalniane od zakazu przywozu, w poszcze-

gólnych wypadkach lub w granicach pewnego koł tyngentu, a to w zależności od tego, w jakim stopniu wpuszczane są do odnośnego kraju towary polskie.

§ 4. Kraje, do których stosuje się przepis § 3 niniejszego rozporządzenia ustalane będą przez min. przemysłu i handlu w porozumieniu z min. rolnictwa i dóbr państwowych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 7 dni po ogłoszeniu. Towary objęte na mocy niniejszego rozporządzenia zakazem przywozu mogą być przepuszczone bez świadectw pochodzenia, względnie bez pozwolenia min. przem. i handlu w ciągu 15 dni od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile towary te a) nadane zostały do przewozu kolejną statkiem lub pocztą najpóźniej w przeddzień ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, lub zalegają na polskich obszarach celnych w dniu ogłoszenia niniejszego rozporządzenia w celnych składach urzędów kolejowych.

podp.: (—) Grabski, (—) Klarner, (—) Janicki

Nie wie prawica co czyni lewica

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. Sin. Współpracownikom pisma warszawskich, którzy zwrócili się dziś do min. przemysłu i handlu o spis towarów, których przywóz jest zakazany, odpowiedziano po upływie kilku godzin w biurze prasowym min., że spis nie może być wydany, ponieważ dotąd nie został zatwierdzony i na razie trzymany jest w tajemnicy. Jakież jednak było zdziwienie dziennikarzy a zapewne i urzędników ministerjalnych gdy właśnie w tym samym czasie ukazał się Dziennik Ustaw, w którym ogłoszony był do słownie tekst rozporządzenia! Jak więc widać, nie zbyt dobrze orientują się funkcjonariusze min. przemysłu i handlu w najprostszych sprawach, w chwili zaś tak ważnej dla sytuacji gospodarczej państwa, zwłaszcza wobec naprężonych stosunków handlowych z Niemcami, ten brak orientacji może być zgubny w skutkach.

Rozsądny memoriał Polskiego Tow. medycyny społecznej

Czy będzie głosem wołającego na puszczy?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20. 6. (Sin.) Polskie Towarzystwo medycyny społecznej zwróciło się do premiera Grabskiego z obszernym memoriałem w sprawie akkazuów wyjazdu zagranicę w celach kuracyjnych. Memoriał podkreśla, że twierdzenie jakoby uzdrowiska polskie zastępowały w zupełności kurorty zagraniczne, nie wytrzymuje krytyki. Być może, że chemiczny skład naszych wód leczniczych odpowiada w zupełności wodom zagranicznym, jednakże to nie wystarczy. Dzisiejsza medycyna uważa, że kuracja odbywać się może tylko w szczególnie dogodnych warunkach higienicznych, przede wszystkim zaś pacjent musi mieć dobrą opiekę lekarską. Na chemiczną wartość wód leczni-

czych mniejszy kładzie się nacisk w uzdrowiskach naszych panuje tłok, nieład i niesłycha na drożyzna. Wszystko to wpływa ujemnie na przebieg kuracji.

Memoriał podnosi z naciskiem, że kuracja pacjentów żydowskich wobec stosowanego w uzdrowiskach naszych bojkotu i wysyłanie żydów do tych miejscowości leczniczych jest bezcelowe, a nawet szkodliwe. Kierowanie chorych żydów, którym potrzebny jest pobyt nad morzem — na Pomorze, jest wogóle niemożliwe, zwłaszcza wobec odezwu antysemitów, umieszczonych z upoważnienia zarządu stacji klimatycznej nia budynku kolejowym w Gdyni.

Zamach na wice konsula polskiego w Essen

Essen, 20. 6. PAT. Dnia 19 czerwca br. niejaki Berger pozbawiony obywatelstwa za uchylanie się od służby wojskowej w czasie wojny w roku 1920 i niezgłoszenia się do rejestracji wojskowej, spotkał się z odmową ze strony konsulatu Rzeczypospo-

litej polskiej w Essen na wydanie mu paszportu polskiego, strzelił dwukrotnie do wicekonsula Lechowskiego raniąc go w brzuch. Stan zdrowia rannego nie budzi obaw. Sprawca został ujęty.

Nowa ordynacja wyborcza w Rumunii

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 20. 6. (D.) Z Bukaresztu donoszą: Rząd przedłożył parlamentowi projekt nowej ordynacji wyborczej, opartej na systemie 4-przymiotnikowego prawa wyborczego. Za wzorem francuskim system proporcjonalnych wyborów ma być wyrugowany. Senat składa się z wirylistów i wybrańców. Posłowie, którzy mają przynajmniej dziesięcioletnią praktykę parlamentarną wchodzić w skład senatu jako wiryliści.

Przez lekkomyślność pozbawił życia 80 ludzi

Berlin, 20. 6. PAT. W poniedziałek dnia 22 bm. rozpocznie się przed sądem w Linden proces przeciwko nadporucznikowi saperów Jordanowi, któremu akt oskarżenia zarzuca, iż przez lekkomyślność swoją spowodował znaną wielką katastrofę na rzece Wezerze w dniu 31 marca br., w czasie której 80 tożnierzy zginęło w nurtach rzeki.

Przed ważnymi wypadkami politycznymi we Francji

Powrót p. Painlevo. — O los gabinetu. — Niesnaski w łonie kartelu lewicowego. — Sprawa Marokka. — Przed układem z Hiszpanją. — Zabiegi około konsolidacji lewicy. (Od naszego korespondenta paryskiego).

Paryż w czerwcu.

P. Painleve powrócił z Maroka uśmiechnięty, opalony i podobny raczej do skrzydlatego Marsa, niż do — gołąbka.

Zaraz w ten sam dzień miała w Izbie miejsce krótka, ale charakterystyczna utarczka, która pozwala przypuścić, że los gabinetu Painlevo rozstrzygnie się definitywnie już w najbliższych tygodniach.

W uprzednich moich korespondencjach wskazałem już kilkakrotnie na zmianę, jaka przygotowuje się w francuskiej sytuacji parlamentarnej. W opozycji do rządu stoi teraz już nie prawica, lecz radykalna lewica, tzn. lewe skrzydło radykalistów, socjalistów i komunistów. Niesnaski w łonie tzw. kartelu lewicowego rosną z dnia na dzień i grożą coraz bardziej jego rozbięciem. Socjaliści występują już prawie całkiem jawnie przeciw polityce marokańskiej p. Painlevo i przeciw polityce finansowej p. Caillaux. Z oświadczeń złożonych przez premiera przedstawicielom prasy jeszcze w czasie podróży powrotnej, można już wywnioskować, że nie zamierza bynajmniej wdawać się z Abdel-Krimem w jakiekolwiek rokowania, lecz chce przeciwnie zmusić go do kapitulacji i poddania się na łaskę i niełaskę zwycięzców. Ma też w tym celu już zupełnie zapewnioną pomoc Hiszpanji, tzn. — generałów hiszpańskich. Co prawda zapewnia p. Painleve, że wojna prowadzona będzie z jak najściślej szmem przestrzeganiem zasady: maksimum korzyści za minimum ofiar i że w obecnym stanie rzeczy jest prawdopodobne, że za kilka tygodni będzie wywalczony pokój, ale socjaliści zapatrują się na to przyrzeczenie bardzo pesymistycznie. Wczoraj w Izbie domagał się komunisty Doriot natychmiastowej dyskusji jego interpelacji w sprawie Maroka, na co p. Painleve — wbrew oczekiwaniom — odpowie

dział, że „ze zrozumiałych względów nie może jeszcze mówić o rokowaniach, będących w toku, (miał oczywiście na myśli rokowania z Hiszpanją), a zapewniających już na najbliższą przyszłość trwały i sprawiedliwy spokój i że złoży pojutrze dokładne sprawozdanie z swojej podróży przed Komisją spraw zagranicznych“. Równocześnie wychwalał wzorową postawę wojsk francuskich i prosił wreszcie Izbę, by odrzuciła propozycję komunistyczną, bo „choć tu“ dodał z wielkim naciskiem „o interes narodowy chodzi o całą Afrykę Północną“. W głosowaniu wypowiedziała się za odrzuceniem natychmiastowej dyskusji cała Izba, z wyjątkiem socjalistów, z których cztery piąte wstrzymały się od głosowania, kilkunastu głosowało za rządem, a kilku nawet, wraz z komunistami, przeciw. To wstrzymanie się socjalistów od głosowania było żywo komentowane i uważane jest ogólnie za początek końca polityki poparcia.

O ile p. Caillaux nie porobi socjalistom dalszych ustępstw, to rozłam kartelu nastąpi już w najbliższych dniach z okazji dyskusji nad budżetem. Niewątpliwie będą się socjaliści, jeszcze przed definitywnym zerwaniem z kartelem, starali o ugrupowanie wszystkich żywołów lewicowych naokoło gabinetu, uwzględniającego chętniej niektóre postulaty socjalistyczne. Mniej prawdopodobną wydaje się natomiast gorąco przez prawicę upragniona unja Painlevo z umiarkowanymi żywiołami prawicy. Painleve był wraz z Herriotem i Blumem głównym twórcą kartelu i nie zechce na pewno zostać u steru rządu, z chwilą, kiedy socjaliści mu odmówią zaufania.

Najbliższy tydzień będzie więc niezwykle ważnym tygodniem politycznym nie tylko w Anglii, Niemczech i Włoszech, ale też we Francji.

danie aresztowanych. Pierwszy został przesłuchany syn zamordowanego Feldona.

Gmina żydowska w Zgierzu wysłała list do policji, z doniesieniem, że ofiaruje 1000 zł. temu, kto przyczyni się do odkrycia mordercy.

...

Ludność Zgierza szczególnie żydowska, jest nadal niezwykle wzburzona okrutnym morderstwem. Zagadka odnośnie do przyczyn, celów mordu i osób morderców staje się coraz bardziej zawiślana i — jak w miasteczku prowincjonalnym — tworzy się cały szereg pogłosek i przypuszczeń. Oczywiście pogłosek tych nie można skontrolować, przeto ludność żyje w niesłychanym napięciu i niepokoju.

Zbrodnia szaleńców, krwawy akt zemsty, czy wyrafinowane przestępstwo rabunkowe — oto trzy hipotezy, które nasuwają się wszystkim dążącym do wyjaśnienia krwawej tajemnicy. Pierwsza z tych hipotez upada całkowicie, gdyż acokolwiek wypadki zjawiania się uciekinierów ze szpitala wariatów w Kochanówku na ulicach Zgierza nie należały do rzadkości, to jednak tym razem fakt ucieczki obłąkanych ze szpitala w Kochanówku nie miał miejsca.

Aresztowani Żydzi pozostają jeszcze ciągle w więzieniu. Władze nie dopuszczają nikogo do nich i nie wiadomo jak daleko śledztwo posunęło się naprzód. Przytem opowiada się różne ciekawe szczegóły z życia zamordowanego. Jeden z przyjaciół Feldona podaje, że zamordowany opowiadał mu na kilka dni przed morderstwem, że jest niespokojny, ponieważ widział niedaleko swego domu znanego złodzieja, skazanego na długoletnie więzienie na podstawie świadectwa Feldona. Poza tem opowiadają niektórzy, że Feldon wypożyczał różnym ludziom pieniądze na procent, ludzie ci nie mieli zapłacić i na tem tłumiono dokonanie mordu. Inni, podają, że Feldon musiał niejednokrotnie w ostatnim czasie odpędzać od swego domu cały szereg złodziei, którzy często napadali na jego dom. Oczywiście, w takich wypadkach oddziaływanie znacznie fantazja, szczególnie przy napięciu nerwów, w jakim żyją ludzie w Zgierzu. W każdej drobnostce widzi się przyczynę zbrodni. I tak niedawno zgłosiła się na policji żona jednego z aresztowanych, z wiadomością, iż słyszała od pewnego człowieka o miejscu pobytu zbrodniarzy. Policja wysłała natychmiast na wskazane miejsce urzędników. O ile wiadomość ta odpowiada prawdzie trudno coś powiedzieć. Policja milczy. W każdym razie stwierdzono, że w zbrodni brało udział kilku bandytów. Wskazuje na to cały szereg dowodów, np. fakt, że ofiary były związane. Nie mógł tego uczynić jeden człowiek. Wygląd pokoju wskazuje, że przed zamordowaniem prowadzono prawdziwą walkę ze zbrodniarzami. Mordercy byli widocznie znanymi w okolicy ludźmi i z tej przyczyny wymordowali wszystkich świadków okrutnego napadu.

KUPON Nr. 2

dla konkursu III. „Łamigłówek“
Nowego Dziennika

Tajemnica cmentarza w Zgierzu

Pies na usługach policji. — Dokąd prowadziły ślady. — Tajemnicza zagadka. — Co mówią rabin ze Zgierza. — Dalsze aresztowania. — Człowiek z ugryzionym palcem. — Przesłuchanie grabarza. — Fantastyczne plotki i przypuszczenia.

(Od naszego specjalnego korespondenta)

Kiedy onegdaj odpieczetowano po raz drugi izbę, w której dokonano mordu, podali przedstawiciele władzy śledczej prasie następujące szczegóły. Bezpośrednio po przybyciu do Zgierza łódzkiego wywiadowcy Weiera rozpoczęło się śledztwo przy pomocy znanego psa policyjnego „Lorda“, który biegł za śladami ludzkimi na cmentarzu. „Lord“ wbiegł przez drzwi na cmentarz, następnie przeskoczył sztachety małego ogródka, znajdującego się około okien domu grabarza. Kilka chwil zatrzymał się pies przy oknach domku, następnie wpadł do izby, obchodząc dłuższy czas wszystkie przedmioty, potem wybiegł szybko przez drzwi znajdujące się po prawej stronie domku, przebiegając w pędzie cały cmentarz aż do parkanu. Tutaj pies zatrzymał się, począł szczeleć i nie chciał biec dalej. „I na tem miejscu — opowiada przedstawiciel władzy śledczej — stajemy znowu wobec

padu bandyckiego. Przypadek połączył dwie te sprawy w jednym czasie, lecz władza śledcza winna skierować swoją uwagę w kierunku wysledzenia prawdziwych zbrodniarzy, którymi w żadnym razie nie mogą być aresztowani Żydzi. Zamordowany Feldon uchodził powszechnie za bardzo bogatego człowieka. Już to samo rzuca podejrzenie, iż ma się do czynienia z napadem bandyckim dla celów rabunkowych.

DALSZE ARESZTOWANIA MIESZKAŃCÓW ŻYDOWSKICH.

W drugim dniu śledztwa aresztowano czterech obywateli żydowskich, w związku ze sporem, jaki wybuchł między zamordowanym a kierownikami synagogi.

CZŁOWIEK Z RANĄ NA RĘCE.

Policja w Zgierzu aresztowała także cały szereg chrześcijan, podejrzanych o udział w morderstwie. M.in. aresztowano pewnego robotnika, który zgłosił się u lekarza w kasie chorych z raną na ręce. Rana ta była o tyle podejrzana, że z ręki był wyrwany kawałek skóry. Kasa chorych zawiadomiła natychmiast policję o tym wypadku i robotnika aresztowano.

Onegdaj wieczorem krążyły wersje, iż w ustach zmarłego Feldona znaleziono odgryziony kawałek palca zbrodniarza i że w związku z tem aresztowano pewnego włościanina z odgryzionym palcem.

Zapytywane w tej sprawie władze policyjne odmówiły informacji ze względu na tajemnicę toczącego się śledztwa.

W kołach władz śledczych panuje przekonanie, że aresztowani Żydzi nieumacniali dłoni w tym okrutnym czynie.

We czwartek o godzinie 12 w południe przybył do Zgierza prokurator Maudecki, który rozpoczął ba-

ZAGADKI:

kim byli mordercy i dokąd uciekli“.

Trzeba przytem zauważyć, że jeden z aresztowanych wieśniaków mieszka istotnie w tej stronie, w której znajduje się parkan i przy którym przystanął „Lord“.

Pewien Żyd, mieszkający niedaleko cmentarza opowiada, że w poniedziałek około 4-tej nad ranem widział biegnącego wyrostka z cmentarza w kierunku chaty aresztowanego wieśniaka. Wyrostek ten oglądał się tajemniczo za siebie i szybko znikł.

Miedzy in. przesłuchiwała prokuratorja także

RABINA ZE ZGIERZA.

Rabin Kohn oświadczył, że zdaniem jego trzeba bezwarunkowo oddzielić spór w synagodze, jaki nastąpił kilka dni przed morderstwem między zamordowanym a niektórymi członkami synagogi, od na-

Kwestje palestyńskie przed parlamentem angielskim

1244 CHRZEŚCIJANSKICH, 678 ŻYDOWSKICH I 632 MAHOMETANSKICH URZĘDNIKÓW W PALESTYNIE.

Londyn. (ŻAT) Na posiedzeniu parlamentu angielskiego z dnia 15-go czerwca, poseł Waterhase zapytał ministra kolonii Amery, czy gotów jest udzielić informacji w sprawie wyników nie posiada żadnej wiadomości o utworzeniu urzędników państwowych w Palestynie.

Podsekretarz stanu dla spraw kolonii hr. Ormsby Gore odpowiedział, że lista urzędników palestyńskich, przesłana mu przez rząd palestyński nie przewiduje podziału według narodowości, lecz tylko według wyznań religijnych. W dniu dzisiejszym zatrudnionych jest w administracji palestyńskiej 2.650 wykwalifikowanych urzędników. Z tej liczby 1244 stanowią chrześcijanie, 678 Żydzi i 632 — mahometanie.

PROJEKT ŻYDOWSKIEGO ZWIĄZKU MIAST.

W dalszym ciągu poseł Waterhase zapytał, czy wiadomo jest rządowi o utworzeniu za zgodą byłego Wysokiego Komisarza, sir Herberta

Samuela związku następujących miast żydowskich w Palestynie: Rochowoth, Ryszon le Zion, Tel Awiw. Petach-Tykwah i Gadera.

Mr. Ormsby Gore odpowiedział, iż dotąd nie posiada żadnej wiadomości o utworzeniu wyżej wspomnianego związku żydowskich miast w Palestynie.

SPRAWA POŻYCZKI W PALESTYNIE

Na zapytanie mr Herberta Williamsa, mr. Walter Gwiness odpowiedział, że w chwili obecnej nie przewidziane są poza wydatkami budżetu żadne pożyczki dla Palestyny.

SPRAWA KONCESJI RUTENBERGA.

Pułkownik Perkin zapytał się, jak przedstawia się sprawa koncesji towarzystwa Rutemberga, która do tej pory nie została wprowadzona w życie.

Podsekretarz stanu mr. Ormsby Gore odpowiedział, iż w chwili obecnej istnieje w Palestynie „Palestyńskie Towarzystwo Elektryfikacyjne” (Palestine Electric Corporation), które niedawno ostatecznie się ukonstytuowało. Dotąd nie powstały żadne trudności, które zatarasowałyby dalszy rozwój towarzystwa.

Za sportu

MOSC. gra dzisiaj rewanżowe zawody z Makkabi o godz. 11 przedpoł.

* * *

Wiedeń. Amatorzy.—Slovan 4:1. Tęsamem uzyskując drugie miejsce po Hakoahu. Simmering.—Admira 1:1. Dalsze miejsca zajmują obecnie Rapid WAC., Vienna, Admira, Wacker, Simmering, Sportklub i Rudofshugel. Jedynie Vienna i Slovan mogą swe pozycje poprawić. Vienna może po wygraniu dwu jeszcze meczów stanąć przed Sportklubem. Jest to jednak wprost niemożliwe, gdyż Slovan gra z Hakoahem i Vienną, które są obecnie w dobrej formie i potrafią wewnętrznymi tarciami toczyć Slovan pokonać. Drugie miejsce przypadłoby w tym wypadku Viennie.

Blue Star z Berna, znany nam z ostatniej sensacyjnej przegranej z Makkabi 3:1 grał we czwartek we Wiedniu z tamt. Sportklubem i pokonał go 5:2. Zwycęstwo Makkabi nabiera obecnie po tym wyniku barwniejszy jeszcze większego znaczenia.

Austriacki Związek Piłki Nożnej odebrał tamt. kolegium prawo obsadzania zawodów sędziami i będzie sam obecnie wyznaczał takowych. Powód: przekroczenia władzy przez komisję obsady.

Gazety zagraniczne donoszą, iż Pogoń weźmie udział we Wiedniu w turnieju mistrzów, w którym wezmą również udział Hakoah, Rapid, Sparta i klub.

Węgry—Polska grają 5 lipca w Krakowie. Skład Węgier został ustalony nast.: Zsak, Amsel, Bracia Fogl, Gross II, Pesovnik, Kleber, Nadler, Fried, Remay, Takacs, Orth, Opata. Winkler, Jany. W miejsce Ortha który prawdopodobnie jeszcze nie jest zupełnie zdrowy po ostatniej kontuzji będzie grał Halzbauer z Steinmanger. — Reprezentacja Polski nie jest jeszcze znana. Prawdopodobnie znowu kapitan związkowy wyznaczy takową w ostatniej chwili i zezwoli na granie zawodów graczom reprezentatywnym na dzień lub dwa przed zawodami państwowymi, jak to miało miejsce przed zawodami Polska—Czechy. Referendum związków chyba dało wcale niedowolnie do zrozumienia p. Kucharowi konieczność zrezygnowania z zajmowanego miejsca. Kapitan związkowy nie może być zaślepionym klubowiczem i musi się cieszyć zaufaniem całego państwa.

Kraków—Praga grają 1 sierpnia w Krakowie. Skład Pragi: Planicka, Zenisek, Hojer, Plochor, Carvan, Hlinak, Vimmer, Severyn, Bajbl, Capek, Burer, rez. Benda, Holoubek i Gverak. — Ustawienie reprezentacji Krakowa napotka na wielkie trudności ze względu na ogólną słabą formę wszystkich klubów. Przypuszczamy jednak, iż i w tym wypadku szczęśliwa ręka kapitana związkowego inż. Rosenszocka, potrafi wybrać takich graczy, którzy godnie reprezentują nasz gród.

NA MARGINESIE ŻYCIA.

Ameryka a Opatoszu

Gdy w roku 1910 znalazł się Opatoszu w Ameryce, stanął przed dręczącą i bolesną wielką zagadką. Ameryka wtenczas jeszcze nie była żydowskim „centrum”, ale gotowała się do tej dominującej roli w żydostwie. Powstawały tam żydowskie teatry, wydawano żydowskie książki, rozwijały się żydowskie gazety. Ale czym miała być Ameryka dla żydostwa? Czy naprawdę miał się tam rozwinąć nowy typ Żyda, typ czynny, produkujący, zaboreczy?

Rozglądał się więc poeta ciekawie, obserwował wnikliwie amerykańskie życie i w swej bardzo wrażliwej pamięci notował skrzętnie wszelkie tego życia zjawiska. A pamięć ma Opatoszu fantastycznie niezawodną. Z mroków tej pamięci wylaniają się ciągle świeże postacie, dopominają się o głos, rozsadzają architektonikę jego powieści, obciążają jego twórczość, czasami bardzo kłopotliwie bogactwem szczegółów i odcieni.

A rezultat tych obserwacji jest bardzo smutny. Pierwsza nowela skomponowana na tle amerykańskim, pt. „Nowojorskie ghetto”, przepełniona jest rytmią gnębiącego duszę niepokoju. Czy to będzie astmatyczny Reb Mojsze, który żyje tylko reminiscencjami maleńkiego galicyjskiego miasteczka, czy to będzie mr. Schultz, który kiedyś przyjechał do Ameryki z kajetem hebrajskich poezji, ukrytych na dnie kuferka, a wzbogaciwszy się, kupił sobie restaurację i godność prezydenta synagogi, czy też sam „rewerend”, ten amerykański żydowski rabin, wystydzący się już swego żydostwa, czy też muskularny, młody „boy” amerykański zawsze do „fajtu” gotowy, z żydostwem chyba tylko tyle mający wspólnego, że nie lubi, gdy „goj” przedrzeźnia Żyda — wszystkie te postacie to zeschłe gałęzie na zdrowym pniu narodowego bytowania. Żydostwo skazane na zagładę, utrzymujące się tylko sztucznie świeżymi falami emigrantów, przybywających tu z dalekiego Wschodu, ludzie pozbawieni swego własnego oblicza duchowego.

A potem przychodzi gorzka przepełniona powieść „Hybru” poświęcona amerykańskiemu szkolnictwu żydowskiemu. Ulotniła się gdzieś zdrowa, promienna radość życiowa naszego poety, rozplynęła się swoboda życia, bo na arenę występują małe a dostojne karły. I znowu powieść niema bohatera głównego. Czasami jest nim mr. Fridkin, pryncypał szkoły, pedagog, tyran, nauczyciel chodzący po klasie z linją w ręku, czekający tylko na sposobność, by zadrzeć młodych swych wychowanków, a czasami jest nim poeta i włóczęga po

bezkresach ducha, młody marzyciel Grin, który marzy o nowoczesnym typie żydowskiej szkoły w Ameryce. Zaglądamy z poetą do kabaretu pod „Zieloną łapą”, gdzie schodzą się nadęte wielkości literackiego świata, chłód ścina nam krew w żyłach, gdy towarzyszymy biednemu nauczycielowi szukającemu o drobinę ciepła u chrześcijańskich misjonarzy.

Poeta staje ciągle przed naszymi oczyma z czarodziejską pałeczką w ręku, z bolesnym grymasem na ustach, jakoby mówił: chcecie wielkie, czym żyje to żydostwo amerykańskie, O! to podnoszę pałeczkę i znowu na ekranie zjawia się pokraczna pałuba tak umiejętnie prawdziwie imitująca życie.

Bolesną jest ta gorzka serca, które dotychczas żyło tylko beztróską, swobodą i piękną życia radością. Czyż dziwić się będziemy, że przytulił zmęczoną swoją głowę do ciszy polskich lasów, Uciekł z Ameryki na szerokie gościniec nowej, przez siebie dopiero stworzonej, dotychczas w żydowskiej literaturze wcale nieistniejącej powieści historycznej, owianej patosem stawania się duszy żydowskiej.

W czasie pisania „Polskich Lasów” ochłodził nieco, niejako przyszedł do siebie i spokojniej już zaczął obserwować Amerykę, a wtenczas wyloniła się przed nim inna Ameryka, tętniąca zdrowiem, rumieniejąca się świeżą krwią, przepełniona rytmem nieskończonych możliwości. A ten rytm dalekich obszarów, bujnej pełni życia udzielił się potem i „Polskim Lasom”. I tak powstawały w zależności od siebie i „Polskie Lasy” i nowa Ameryka.

Jakaż przepaść dzieli te „Polskie Lasy” od pierwszej powieści Opatoszu od „Romansu koniokrada”!

M. K.

KRONIKA POLITYCZNA.

Militaryzowanie wyższych zakładów naukowych w Sowietach

W związku z nowym programem ubojowienia wszystkich warstw ludności cywilnej i rozszerzenia praw obowiązku służby wojskowej w Sowietach, oraz w myśl planu sztabu generalnego czerwonej armii o przysposobieniu młodzieży do służby wojennej, opracowany został przez Lunaczarskiego (komisarza oświaty RSFSR.) z Frunzem przewodniczącym rewwojensowietu SSSR, projekt militaryzacji uniwersytetów i wyższych zakładów naukowych w Sowietach. Militaryzacja ta opierać się ma na przeniesieniu niektórych fakultetów wyższych szkół wojennych do cywilnych uniwersytetów i wyższych szkół. Zasadniczo chodzi tu o militaryzację wydziałów nauk technicznych. Frunze i Lunaczarski, według oficjalnych raportów sowieckich, przyszli jakoby do przekonania, że już w tym roku szkolnym można będzie uruchomić wydział wojenno-geodezyjny w instytucie mierniczym oraz rozpocząć kursy czerwonych remonterów przy moskiewskim zootechnicznym instytucie. Plan ten przewiduje wprowadzenie w żeńskiej szkole gospodarstwa kursów o zaopatrywaniu wojskowym. Na przyszły rok na politechnikach sowieckich otwarte mają zostać wojenno-elektrotechniczne i wojenno-lotnicze wydziały. Projekt militaryzacji uniwersytetów w Sowietach został przedłożony do zatwierdzenia Sowiarnkomowi SSSR.

* * *

Treść noty chińskiej do Japonii

W związku z rozruchami w Szanghaju chiński poseł w Tokio opublikował bardzo ciekawą notę, oświadczającą ostatnie wypadki i zaburzenia. Nota ta podkreśla, że zagraniczna policja w Szanghaju, nadużyła jakoby swoich uprawnień, bowiem inspektor angielskiej policji wydał rozkaz strzelania w tłum studentów chińskich bez uprzedniego zawiadomienia o swym rozkazie. Jakoby dano wówczas 34 salwy. Bardzo charakterystyczne są komentarze w tej sprawie prasy sowieckiej, która zaprzecza jakoby organizację studencką w Chinach były zbolszewizowane. Na innem jednak miejscu „Izwiestja” zamieszczają depeszę z Chin, że uzbrojeni komсомолы chińscy ostrzeliwują męczenników w Charchinie.

Głosy publiczne

P. Drowi WOLFOWI GOLDBLATTOWI, ADWOKATOWI W KRAKOWIE DO PAMIĘTNIA.

Poważna sala rozpraw przed Przysięgłymi. Ostatni akt ponurej tragedji dobiega końca. Przebrzmiały surowe słowa Prokuratora, który w imię obrażonego poczucia prawa żąda potępiającego werdyktu na urzędnika policyjnego i jego spółników za wymuszenie łapówek. Zabierasz głos, panie obrońco i uroczystym tonem składasz zapewnienie, że bronisz — za darmo. Bronisz, bo tak Ci każe serce, bronisz z głębokiego przekonania, że oskarżony urzędnik jest — ofiarą...

Popadłem w głęboką zadumę słuchając tych słów podniosłych idealisty, co swój znoyny trud niesie w ofierze „uciśnionej niewinności” — za darmo. Cieszyłem się, że mamy jeszcze obrońcę umiejącego pojąć szczytne powołanie swego zawodu, w zupełnem oderwaniu od dóbr doczesnych.

Z zadumy zbudził mnie Twój stentorowy głos zapewniający Przysięgłych dosłownie: „Żydzi nie dają niczego za darmo. Żyd raczej skłonny jest brać za darmo. Żyd daje tylko wówczas, gdy ma przekonanie, że robi dobry interes. Współwyznawcy moi wezmą mi za złe moje słowa, ale ja nic sobie z tego nie robię”.

Przetarłem oczy. Jakżeż to? Żydzi nie dają niczego za darmo? Wszak na wstępie zapewniałeś, panie Drze Wolf Goldblatt, że bronisz właśnie za darmo! Czy więc brak związku logicznego tej obronie, albo czy uważałeś, że jest ona pozbawioną wartości, czy wreszcie stanąłeś poza nawiasem żydowskiego społeczeństwa?

Żydzi z lekkim sercem przejdą do porządku dziennego nad Twemi wynurzeniami. Bez względu na to, czy broniłeś naprawdę za darmo, stwierdzam, że obrona Twoja odniosła zasłużony sukces. Przysięgli przysięgającą większością głosów potępił Twego klienta — za darmo, tych kilka uwag wpisałem do Twego pamiętnika, panie Drze Goldblatt — za darmo. Ty zaś trudziłeś się nadarmo, lecz nie za darmo, bo kosztem własnej godności...

4325 Inż. Wiktor Scherer.

KRONIKA.

Kraków, 21 czerwca.

PRZYJAZD J. OPATOSZU DO KRAKOWA.

Dziś, w niedzielę o 10 rano przyjeżdża znakomity pisarz żydowski Józef Opatoszu do Krakowa. Witamy serdecznie szan. Gościa w naszym mieście. Pewni jesteśmy, że szczerze i serdeczne nasze słowa przywitania będą wyrazem całego żydowskiego kulturalnego ogółu, który napewno gromadnie się stawi w kinoteatrze „Warszawa”, by oddać cześć kochanemu pisarzowi.

— **AKCJA SZEKLÓWA.** Komitet Centralny Org. Syońskiej dla Małop. Zach. i Śląska wzywa wszystkich referentów szeklowych i komitety lokalne, aby najpóźniej do dnia 1 lipca zlikwidowali akcję i przekazali pieniądze szeklowe na konto czekowe PKO, Kraków, Nr. 404.857.

— **KONTROLA KONSULARNA EMIGRANTÓW PALESTYŃSKICH W KRAKOWIE.** Biuro Palestyńskie w Krakowie wzywa wszystkie osoby, które zostały zawezwane do stawienia się do kontroli konsularnej, ażeby w poniedziałek, dnia 22 bm. zgłosiły się w biurze (Stradom 15) w godz. 9—1 i 3—6. Osoby zamieszkałe w Krakowie mają zgłosić się dziś.

— **PODZIĘKOWANIE WYCIECZKI ANGLIJSKIEJ.** Prezydent Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie otrzymał z Londynu telegraficzne podziękowanie wycieczki angielskich parlamentarzystów wraz z serdecznymi życzeniami dla przyszłego rozwoju Polski.

Telegram nosi podpisy wszystkich uczestników wycieczki.

— **ODCZYT RED. Dr. KANFERA W JAROSŁAWIU** na temat „Tragedja żydowskiego romantyka” odbędzie się dziś w niedzielę dnia 21 bm. Odczyt ten wywołał swego czasu w Krakowie i w całym szeregu miast bardzo ożywioną dyskusję.

— **KOMITET OBYWATELSKI** dla pomocy chalucom w Krakowie wyraża tą drogą serdeczne podziękowanie wszystkim W. Paniom, które raczyły wziąć udział w zbiórce ulicznej na rzecz chaluca, dnia 12 czerwca br.

— **DELEGACJA KOMITETU JUBILEUSZOWEGO U JACKA MALCZEWSKIEGO.** We czwartek, dnia 18 bm. udała się do Lutosławic gdzie obecnie przebywa Jacek Malczewski delegacja w składzie: wojewoda Kowalikowski, starosta Bał, rektor Akademii Sztuk Pięknych Szyszko-Bohusz, rektor Kostanecki, prezes Komitetu W. Wodzinowski, Dr. Tad. Szydłowski i członkowie Komitetu: M. Jabłoński i M. Filipkiewicz. Imieniem delegacji przemówił rektor Kostanecki, poczem delegacja wręczyła Jubilatowi wielki złoty medal pamiątkowy od Komitetu Jubileuszowego, adres od artystów, dyplom na profesora honorowego Akademii Sztuk Pięknych i członka honorowego „Zachęty”. W czasie przyjęcia wśród serdecznego nastroju przemówił imieniem delegacji wojewoda Kowalikowski, wnosząc toast na cześć Jubilata. Na propozycję rektora Szyszko-Bohusza przyrzekł Jubilat ofiarować autoportret dla Akademii, zaś siostry Jubilata zdeklarowały zbiór akwarel i rysunków Mistrza dla dekoracji sali bibliotecznej Akademii Sztuk Pięknych.

MEDALE JUBILEUSZOWE KU CZCI JACKA MALCZEWSKIEGO. Wydane nakładem Komitetu jubileuszowego medale ku czci Jacka Malczewskiego według projektu dyr. J. Raszki, a wykonane w Mennicy Państwowej są do nabycia w „Domu Artystów” plac św. Ducha 1 w cenie: brązowe po 20 zł, srebrne po 30 zł.

— **WYSTAWA JACKA MALCZEWSKIEGO W DOMU ARTYSTÓW** uzupełnioną została ostatnio nadesłanymi obrazami między innymi: dwie większe kompozycje pt. „Tha-natos”, portrety J. Miena i Kalinki (z okresu akademickiego) i kilka pejzaży i studjów. Wystawa otwarta jest codziennie od 10—1 i 4—7, w niedzielę od 10—1 przedpołudniem.

— **APEL DO DYREKCJI POCZT I TELEGRAFÓW.** Otrzymujemy z wielu stron skargi, że od kilku dni linja telefoniczna ze Lwowem ustawicznie się psuje, uniemożliwiając rozmowy. Możeby Dyrekcja Poczty postarała się o jaknajszybszą naprawę uszkodzonej linji lub też uruchomienie innego stałego połączenia.

— **STATYSTYKA OPILSTWA W MIESIĄCU MAJU B. R.** na terenie województwa krakowskiego wykazuje wzmożenie się liczby przekroczeń. Podczas gdy w kwietniu br. zanotowano 1040 wypadków opilstwa, to w maju liczba ta wzrosła do 1117, z czego na Kraków przypada 534. Wzrost ten jest tembardziej charakterystyczny, że w drugiej połowie maja br. rozpoczął się pobór wojskowy trwający do tej pory, w czasie którego obowiązuje zakaz alkoholowy.

— **STAN CHOROÓB ZAKAŻNYCH W KRAKOWIE** w czasie od 14—20 bm. przedstawiał się następująco: na odrę zachorowało osób 16, na szkarlatynę 12, (w tem 2 obce), na dyfterję 2 obce, na czerwonkę 7 (w tem 1 obca), na dur brzuszny 1, na koklusz 4, na zapalenie nagminne opon mózgowych 1, na różę 1.

— **ROZPRAWA O NALEŻENIE DO „JUGENDU”.** We wtorek, dnia 23 bm. odbędzie się w krakowskim sądzie okręgowym karnym dalszy ciąg dwukrotnie odraczanej rozprawy przeciw 59 młodocianym robotnikom żydowskim, oskarżonym o należenie do nielegalnego związku „Jugend”. Do rozprawy prócz komisarza Karcza, który prowadził w tej sprawie śledztwo policyjne, zawezwano kilku świadków zawnioskowanych przez obronę.

Do Zawoju!

Sezon letni się zaczyna
Letników ogarnia nowa troska
W pytaniu cała ta przyczyna
Karlsbad, Francensbad, czy górską wioska?
Pełne szumu zagraniczne źródło
Promenady, plaże, sporty, stroje
Lecz miłsze stokroć własne góry.
Lasy ożywcze, rzeka, chmury...
Zawoja naszych letnisk królowa
W swe bramy wszystkich przyjąć gotowa
U stóp Babiej Góry pięknie położona
Cudami hojnie obdarzona.
Mówią, że droga nader uciążliwa
Lecz Brül i teże trudność pokonywa
Stawiając w Makowie konie pierwszej klasy
Pełnej krwi rumaki najprzedniejszej rasy.
I jedzie letnik wzdłuż wybrzeży Skawy
Serpentyną wśród gór i lasów bez obawy
I mimo że gościniec nie nader szeroki
Ma jednak w zamian cudowne widoki.
A kiedyś to się jeszcze rząd zaopiekuje
Szeroki ubity gościniec zbuduje.
A w samej Zawoju przystań najprzedniejsza
„Brüllówka” obszerne i najwygodniejsza
Obszerne pokoje, kuchnia wyborowa,
Służba na każde zawołanie gotowa
A co najważniejsze to zysk czysty przecie
Brül ma najtańsze ceny na świecie
Dba o każdego gościa wygodę
Czego przez lat wiele złożył już dowody.
Więc pakuj manatki — syt już troski znoj
Jedź Brüllu—karocą z Makowa do Zawoju.

Fryderyk Brüll

1460

Zawoja willa „Brüllówka”.

— **TRAGICZNA POMYŁKA.** Przed kilku dniami donosiliśmy o wypadku zastrzelenia jakiegoś mężczyzny w Dąbiu przez tamtejszego gospodarza. Według wyników śledztwa policyjnego krytycznej nocy koło godz. 1-szej poszedł pod okno jednego z domostw jakiś przechodzień i zaczął pukać do okna. Zbudzeni mieszkańcy domu, przypuszczając, że ma się do czynienia z włamywaczem, zaalarmowali sąsiadów, z których jeden, były policjant wypadł z rewolwerem na ulicę, a widząc uciekającego rzekomo włamywacza, strzelił do niego, kładąc go trupem na miejscu. Jak się okazało, tragicznie zmarłym był Jan Błahut, urzędnik kolejowy z Krakowa. Niewątpliwie padł on ofiarą pomyłki, gdyż według uzasadnionych przypuszczeń chciał on zasięgnąć informacji co do miejsca zamieszkania znajomych we wsi, a począł uciekać na skutek alarmów, wszczętych przez domowników.

— **POŻAR W DOMU KALEK.** Wczoraj popołudniu wybuchł pożar w miejskim Domu kalek przy ul. Lubicz 1. 25. Od niedopałka papierosa nieostrożnie porzuconego, zajął się barak ze słomą i momentalnie stanął w płomieniach. Straż pożarna przybyła w sile dwóch plutonów i po dwugodzinnej akcji ratowniczej zdolała pożar ugasić. Pożar wywołał wielką panikę wśród mieszkańców Domu kalek. Na ul. Lubicz gromadziły się tłumy publiczności, przypatrując się akcji straży pożarnej. Ruch tramwajowy był przez dłuższy czas wstrzymany.

— **KRADZIEŻ W KAPLICY CMENTARNEJ.** Ks. Jan Stokłosa, kapelan cmentarza Rakowickiego zgłosił, iż od dłuższego czasu niewiadomy sprawca wypija wino mszalne i zjada opłatki zamknięte w szafie kaplicy cmentarnej, tudzież wybiera pieniądze ze skarbonki. Organa policyjne EUS. wdrożyły dochodzenia, których wynikiem było aresztowanie Pasierba Stanisława (lat 14) z Krakowa, jako sprawcę tych kradzieży. Pasierba, który mimo młodocianego wieku jest nałogowym złodziejem, odstawiono do aresztów sądowych.

— **ZWOLENNIK FOTOGRAFJI.** Organa policyjnie krakowskiej aresztowały Stefana Jurasza (lat 17), pod zarzutem kradzieży aparatu fotograficznego i innych rzeczy na szkodę Rottenberga Juliana. Złodzieja odstawiono do aresztów sądowych, a skradzione rzeczy odebrano i zwrócono poszkodowanemu.

— **PODCZAS „LAJKONIKA”.** Stanisław Wiewojowski, zamieszkały w Kołaczycach pow. Jasło zgłosił do policyj, iż podczas obchodu Lajkonika w Krakowie skradziono mu złoty zegarek, wartości 200 zł.

— **PRACOWNIKÓW FIZYCZNYCH I UMYSŁOWYCH** wszelkich kategorii poleca Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Krakowie, ul. Podzamcze, l. 30, telefon 472.

DZIS W NIEDZIELĘ DNIA 21 CZERWCA 1935
godz. 11-ta przedpołud. w sali „kino Warszawa” odczyt znanego poety J. Opatoszu. Pozostałe bilety przy kasie.

Stow. żyd. młodz. akad. post.
U. J. „Chejruth” w Krakowie.

NAJTAŃSZYM STROJEM zamiast zarzutki jest płaszcz gumowy. Do nabycia u firmy A. Bross Kraków, ul. Florjańska L. 44 (Narożnik obok Bramy Florjańskiej). 1434

ZARZĄD KOLONJI OGRODNICZEJ, młodzieży żydowskiej w Krakowie zawiadamia, że wpisy do półkolonji w „Cichym Kąciku”, rozpoczną się dnia 28 bm. od 7—9-tej, w lokalu przy ul. Stradom 15, of. I. p.

NADESLANE.

Za rubryką tą redakcyja odpowiada.

Dr. OSKAR KAUFMANN
ordynuje jak dawniej w Karlsbadzie.

R. Kahanowa

ukończona konserwatorzystka,
członek Stow. muz. pols. pedagogów.
Otwiera kurs gry na fortepianie
od początków do najwyższego wykształcenia.
Zgłoszenia do 1 lipca br. od godz. 2—5 popoł.
ul. Krupnicza L. 14, III. p.

**PIERWSZA MAŁOPOLSKA FABRYKA
ZWIERCIADŁ I SZLIFIERNIA SZKŁA**
Sp. z ogr. odp.

poisca: Lustra i szyby szlifowane do
mebli, lustra w ramach niklowanych
i patentowe na deszczulkach, szyby
i lustra w każdej wielkości na składzie.
Zamówienia przyjmuje biuro fabryki
Kraków, Grodzka L. 60, I. p.
Telefon Nr. 4678, fabr. 4225.

Ogólne uznanie budzi

CZEKOLADA

W TABLICZKACH:

MLECZNA „PLUTOS”
MLECZNA MIGDAŁOWA „PLUTOS”
GORZKA-EXTRA „PLUTOS”
DESEROWA „PLUTOS”

przewyższająca wysokością gatunku nawet
osławioną czekoladę szwajcarską.

Zadać wszędzie!

**Poszukuje się
pomocnika handlowego**

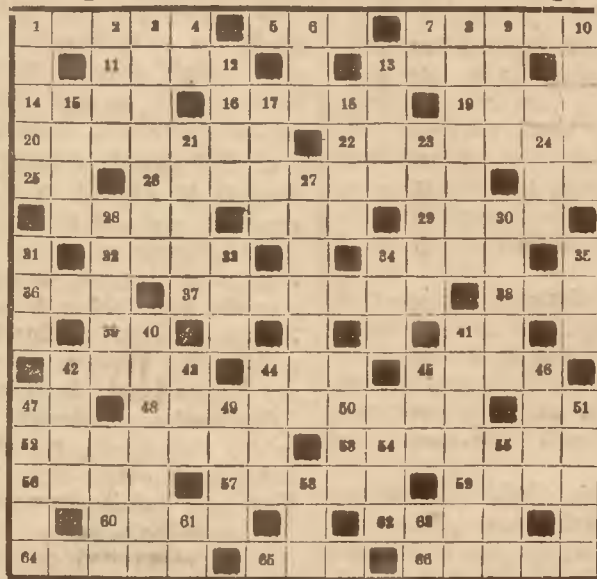
do interesu biawalnego na sezon letni w Rabce
do 1 października br. — Zgłoszenia do firmy
Boehm, Kraków, XXII., Nadwiślańska 8/10.

Nr. 17.

Łamigłówka skrzyżowana

ułożył **PECHNER.** — II-ga nagroda konkursu układania łamigłówek „N. Dziennika”.

ZNACZENIE WYRAZÓW

POZIOMO:

1. Narzędzie używane przy polowaniu. 5. Inaczej zabawy. 7. Bandyta. 11. Części domu. 13. Lekarstwo. 14. Miejscowość we Włoszech. 16. Płaczliwe dziecko. 19. Istota bezcielesna. 20. Zespół muzyczny. 22. Roślina. 25. Okrzyk. 26. Fachowiec w kwestjach zdrowotnych. 28. Ogrodzenie. 29. Inaczej wstyd. 32. Związek chemiczny. 34. Część dachu. 36. Instytucja państwowa. 37. Choroba. 38. Imię biblijne (żeńskie). 39. Miesiąc żydowski. 41. Okrzyk obrzydzenia. 42. Tłuszcz. 44. Pisarz amerykański. 45. Planeta. 48. Owad jadowity. 52. Post mułmański. 53. Góra w Tatrach. 56. Rzeka w Rumunii. 57. Postać ze sielanki. 59. Rodzaj rury. 60. Imię kobiece. 62. Zdrobniałe imię męskie. 64. Opera. 65. Zamek. 66. Starożytna nazwa rzeki we Francji.

PIONOWO:

1. Powieść B. Prusa. 2. Związek chemiczny. 3. Choroba. 4. Zamek. 6. Przyrząd gimnastyczny. 7. Miara powierzchni. 8. Choroba. 9. Rzeka w Azji. 10. Księga kabalistyczna. 12. Postać biblijna. 13. Bóstwo. 15. Imię rosyjskie. 17. Wulkan. 18. Pochyłość góry. 21. Dawna machina wojenna. 23. Opera. 24. Ojciec chrzestny. 27. Filozof mistyk. 28. Odnaczenie. 30. Utwór muzyczny. 31. Pisarz żydowski. 33. „Nowy” w jednym z języków obcych. 34. Owad. 35. Dawna nazwa ucznia. 40. Pisarz wiedeński, słynny z zamachu na niego. 41. Krytyk skandynawski. 42. Rodzaj formy. 43. Trucizna. 44. Czasopismo polskie. 45. Miejsce bitwy z czasów Napoleona. 46. Pory wypoczynku. 47. Chłopak do koni. 49. Skała. 50. Podmalowanie obrazu. 51. Broń. 54. Zamek. 55. Imię żeńskie zdrobniałe. 58. Postać biblijna. 61. Główna postać niewieścia w słynnym filmie z Polą Negri. 63. Postać fantastyczna z powieści Kellermanna.

Z TEATRU, LITERATURY I SPOW.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj popołudniu ostatnie przedstawienie w sezonie dramatu, na którym dana będzie rozgłosna komedia Stefana Żeromskiego „Uciekla mi przepióreczka...”; wieczorem po raz 8-my pełna humoru i poezji komedia Szekspira „Wiele hałasu o nic”, tak pochylnie przyjęta przez publiczność i krytykę krakowską. W środę wchodzi na afisz nigdy niegrana dotąd w Krakowie krotkowiła Fredry „Nowy Don Kiszot” z muzyką St. Moniuszki.

— TEATR „QUI PRO QUO” W KRAKOWIE. Zaraz po skończeniu sezonu dramatu w teatrze im. J. Słowackiego gościć będzie przez krótki czas sławny „Teatr komików” z Warszawy „Qui pro quo”. Clou tej gościny będzie rewja pt. „Hallo Ciotki!”, największy obok „Don Juana” sukces warszawski, grana przeszło 200 razy.

— Z BAGATELI. Ogromne powodzenie, jakie towarzyszy komedji Lengyela „Antonja” z p. Bruczo- wą w roli tytułowej skłania dyrekcję Bagateli do utrzymania pogodnej, świetnie sygnicznie skonstru- wanej sztuki na repertuarze do wtorku 23 bm. W niedzielę o godz. 4 pop. ukaże się po raz ostatni w tym sezonie tryskająca humorem farsa „Zoneczka z Variete”.

— PORANEK ARTYSTYCZNY DLA DZIECI. W niedzielę 21 bm. o godz. 11 przedpoł. odbędzie się w Bagateli poranek artystyczny na cel kolonij wakacyjnych dla dzieci szkół powszechnych. W po- ranku tym o programie ogromnie urozmaiconym biorą udział artyści wszystkich teatrów krakow- skich w osobach pp.: Barwińskiej Zofji, Buczyń- skiej, Białkowskiego, Cieśielskiej, Kramerówny, Mar- tówny, Szyndlera, Zbuckiego. Deklamacje, bajeczki, produkcje wokalne, oraz tańce wypełnią poranek.

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Niedziela: pop. „Uciekla mi przepióreczka...”; wie- czorem „Wiele hałasu o nic”.
Poniedziałek: Teatr zamknięty.

BAGATELA

Niedziela: 11 rano: Poranek na rzecz kolonji wa- kacyjnych; pop. „Zoneczka z Variete” (ceny zniżo- ne); wiecz. „Antonja”.
Poniedziałek: „Antonja”.

OPERETKA

Niedziela: pop. „Hrabina Marica”; wiecz. „Księżna Nancy”.
Poniedziałek: „Księżna Nancy”.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Dramat nocy poślubnej”. (Dzieje jednej nocy). Sensacyjny dramat kryminalny w 8-iu aktach. Ponadto: „Bohaterowie areny”. Dwuaktowa komedia z Jim i Jackiem w roli głównej.

WANDA: „Tancerka z Whitechapel”. Dramat w 6 ciu aktach z H. Valentinem w roli gł.

UCIECHA: „Uroczyste otwarcie Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie”. Aktualne zdjęcia z Pa- lestyny w 6-ciu aktach.

NOWOSCI: „Ostania godzina”. (Hotel Potem- kin). Obraz filmowy w 8-miu aktach.

SZTUKA: „Golce i skarby”. W rolach głównych Pat i Patachon.

REDUTA: „Czy kobieta musi być matką”. Wstrzą- sająca tragedia z Eriką Glessner i Harry Liedtke w roli głównej.

Kto rozwiązał zadania szachowe?

— TRAFNE ROZWIĄZANIA NADESLALI: Zadań Nr. 34 Nr. 35 i końcówki Nr. 17: Lucja R. Händel, Gottesfeld, B. Schenkler, Szperling, M. Lot- berger (Kraków).

Zadań r. 34 i Nr. 35: H. Marguliesówna, M. Schet- M. Margulies, K. Eisen, J. D. Hirschberg, G. Wal- feldówna (Kraków).

Zadania Nr. 35: M. Rosenzweig, F. Wnuk, J. Pro- sak, M. Graf, M. Knopf, M. Kahane, M. Auerbach, M. Schamel, Mandel, (Kraków), S. Frey (Nowy Targ), M. Birnfeld (Głogów).

NADESLANE CZASOPISMA.

NOWE CZASOPISMO HEBRAJSKIE. W Nowym Jorku ukazał się pierwszy numer hebrajskiego czasopisma poświęconego wychowaniu pt. „Szwiłej chinuch” (drogi wychowania). Redaktorem tego pisma jest Dr. Nisan Turow.

Ze świata.

„WASZA KRÓLEWSKA WYSOKOŚCI“

Znany tenor opery wiedeńskiej Leo Slezak, miał w jednej z swych licznych podróży po Europie następujący, nader ciekawy wypadek. Na gościnne występy swoje artysta zabiera ze sobą zawsze własne kostjomy operowe, do których należy także i kostjum „Proroka“, dla znanej opery Maeyrbeera. Jan Leydon — tego właśnie „proroka“, uwiecznił sławny kompozytor w swym dziele — nosi w jednym akcie — koronę, którą Slezak oczywiście również za brał ze sobą. Na granicy jednego z państw północnych odbyła się w pociągu rewizja bagażu. Dla ostrożności Slezak „koronę proroka“ miał w jednej z swych walizek ręcznych. Kiedy więc funkcjonariusz celny w cechujący tych dygnitarzy na całym świecie dość gburowaty sposób zaczął przeszukiwać zawartość bagażu Slezaka, napotkał także — ową koronę. Zobaczywszy ją, poprostu oniemiał i nieśmiało zerknął okiem na artystę, odznaczającego się prawdziwie herkuliczną postacią. W następnej zaś chwili stanął „na baczność“ i wybełkotał z trudem: „Przepraszam Waszą Królewską Wysokość, że śmiałem Jej bagaż rewidować!“

FIOLETOWI STRAŻACY OGNIOWI. W Londynie spaliła się niedawno jedna z największych fabryk farb przy New Street Square. Straż ogniowa miała niesłychanie trudne zadanie. Pewna zaś ilość wrażeń musiała wtargnąć do wnętrza palącej się fabryki, by tam gasić ogień. Woda, puszczona przez nich z sikawek, dostała się także do wozów napędzanych proszkiem anilinowym i spływając z nich, zabarwiła pocziwych strażaków — na fioletowo. Okazało się w dodatku, że wyroby fabryki odznaczały się doskonałą jakością, gdyż fioletowa farba, używana do barwienia materiałów, żadną miarą zejść nie chciała z twarzy i ciała strażaków. Tym to niezwykłym sposobem niektórzy funkcjonariusze londyńskiej straży ogniowej na dłuższy czas posiadać będą niebывалого koloru — cerę.

Z GIELDY.

Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT.)
Cyfry w złotych. Dolarj Stanów Zjedn. tranz. 517 boni złote — pożyczka złota 71'50 milionówka — pożyczka dolarowa 64'—
Czeki: Belgia tranz. 24'28, Holandia tranz. 208'16 Londyn tranz. 25'22, Nowy Jork tranz. 517'— Paryż tranz. 2449, Praga tranz. 15'38, Szwajcarya tranz. 100'75, Wiedeń tranz. 73'60, Włochy tranz. 1970.
Giełda warszawska z dnia 20 b. m. (PAT.)
Akcyje. Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0'27, Bank Przemysłowy Lwów 0'26, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 7'50, Pils 0'40, Wild 2'10, Cukier Warszawa 2'40, Cegielski 0'40, Ursus 1'12, Parowoz 0'44, Zawiercie 9'50, Żegluga 0'44, Polska nafta 0'30, Siła i Światło 0'25, Chmielów 0'40, Strachowice 1'56, Pocisk 1'26, Zieloniewski 9'20, Żyrardów 7'36, Chodorów 2'30.

Zurych, 20. 6 PAT. Paryż 24.32, Londyn 25.03, Nowy Jork 5.15, Belgia 24.15, Włochy 19.50, Hiszpania 75.20, Holandia 206.60, Berlin 122.6/10, Wiedeń 72.55, Sztokholm 137 i trzy czwarte, Oslo 87 i pół, Kopenhaga 98 i trzy czwarte, Sofia 375, Praga 15.25, Warszawa 98.90, Budapeszt 0.72 i pół, Białogród 897 i pół, Ateny 857, Konstantynopol 273, Bukareszt 87 i pół, Helsińfors 13, Buenos Aires 208 i pół. Tendencja spokojna.

Stosunek Anglii do sjonizmu i Palestyny nie uległ zmianie

Konferencja prasowa w Komitecie, który organizuje XIV. kongres.

Wiedeń, 20. 6 PAT. Wczoraj zaprosił komitet organizacyjny kongresu sjonistycznego jaki się odbędzie w Wiedniu dnia 18 sierpnia br. dziennikarzy wiedeńskich i zagranicznych na konferencję, na której przewodniczący komitetu przedstawił organizację kongresu, oraz prosił prasę o poparcie.

Przy tej sposobności wygłosił rabin Chajes mowę w której podkreślił, że sjonisci nie mają żadnego powodu wątpić jakoby stanowisko Anglii w stosunku do Palestyny zmieniło się po nominacji marszałka Plumera na wysokiego komisarza Palestyny. Anglia stoi nadal na gruncie aktu Balfoura. Dalej

zaznaczył rabin Chajes, że stosunek sjonistów do Francji od czasu Poincarégo znacznie się poprawił. Mowca wyraził ubolewanie, że sjonisci nie mają bezpośredniej drogi do Watykanu, aby tam przedstawić lojalne stanowisko sjonistów wobec kościoła katolickiego. Co do Ligi narodów powiedział rabin Chajes że początkowo sjonisci byli urażeni tem, że Ligan arów lekceważyła sobie sprawę Palestyny, obecnie jednak nastąpiła zmiana na lepsze zwłaszcza od kiedy wybitny członek komisji mandatowej Rappard bawił w Palestynie i poznał na miejscu stosunki.

Lord Balfour będzie mówił w komisji parlamentu o Palestynie

Londyn, 20. 6 PAT. Przed posiedzeniem gabinetu mającym się odbyć w poniedziałek przedstawił lord Balfour w komisji izby gmin sytuację Palestyny. Słychać, że lord Balfour przy tej sposobności w

szczegółowy sposób zajmie stanowisko wobec sporu między sjonistami oraz w sprawie nominacji lorda Plumera.

Stanowisko socjalistów wobec rządu Painlevégo

Paryż 20. 6 PAT. Socjaliści, którzy obradowali wczoraj do godz. 1'45 w sprawie stanowiska jakie mają zająć wobec rządu, ustalili trzy projekty wniosku: 1) rozłam, 2) nawiązanie rokowań, 3) warunkowe poparcie rządu. Postanowiono te trzy projekty w jednym tekście, który będzie przedstawiony do aprobaty wszystkim członkom grup parlamentarnych oraz komitetowi wykonawczemu. Cała prasa zajmuje się stanowiskiem socjalistów i sądzi, że sprawa nie może się obecnie odbyć na istnieniu gabinetu Painlevégo. Według „Echo de Paris“ 30 z pośród 105 socjalistów w izbie będzie prawdopodobnie w dalszym ciągu podtrzymywało obecny gabinet, który wobec tego ma wszelkie szanse utrzymania się przy władzy. Journal pisze, że gabinet

Painlevégo ma pewność znalezienia potrzebnej większości. Ouvre dowiadyuje się, że za życzenie niektórych członków partii republikańskiej Painlevé złoży na popołudniowym posiedzeniu Izby ważne oświadczenie w sprawie polityki marokańskiej. Z kolei nastąpią zapewne wielkie obrady, które pozwolą wszystkim partiom na sprecyzowanie swego stanowiska i przyczynią się w ten sposób do wyjaśnienia sytuacji. Ere Nouvelle dowiadyuje się, że rząd złoży niezwłocznie projekt w sprawie przywrócenia systemu głosowania według okręgów i postawi przy tej sposobności kwestję zaufania. W ten sposób kończy dziennik, sytuacja parlamentu stanie się zupełnie jasną, a każda partja będzie wolną od swych sojuszków

W otwarte karty

Paryż, 20. 6 PAT. Omawiając odpowiedź francuską na propozycje niemieckie dotyczące paktu bezpieczeństwa Le Journal pisze, że dzięki zręcznej redakcji noty francuskiej Niemcy będą obecnie zmuszone do publicznego wyłożenia swoich kart, albo zgodzą się na zawarcie paktu gwarancyjnego i przystąpienie bez zastrzeżeń do Ligi narodów, albo przez zajęcie negatywnego i wykrętnego stanowiska dadzą dowód, że nie kierowały się dobrą wolą, ale myślą o nowej wojnie.

Sytuacja w Chinach

Pekin 20. 6 PAT. United Press donosi: Wobec

szerzących się nieustannie niepokojów zdecydowały się mocarstwa na nowy krok, po którym spodziewają się, że przyczyni się do uspokojenia. Posłowie sprzymierzonych mocarstw zawiadomili wczoraj chińskiego ministra spraw zagranicznych, że ich rządy mają szczerze życzenie omówienia szczegółów z rządem chińskim co do wszystkich ważnych kwestyj. Konferencja ta zajęłaby się nietylko aktualnymi zagadnieniami, lecz także wyjaśnieniem kwestyj ogólnych, jakoto administracji dzielnic cywilizacyjnych w Szanghaju. Korpus dyplomatyczny w Pekinie uchwalił jednomyślnie utworzyć komisję z posłów państw, przeciw którym nie zwracają się niepokoję, a mianowicie: Włoch, Francja i Ameryka, której zadaniem byłoby natychmiast podjąć rokowania w sprawie rozszerzonych żądań chińskich.

Z SALI SĄDOWEJ.

Wyrok uwalniający w procesie o zamordowanie żony.

Wczoraj, w trzecim dniu rozprawy przed ławą przysięgłych przeciw Adolfowi Piekosińskiemu, oskarżonemu o zamordowanie swej żony Grażyny, zeznawali dalsi świadkowie obrony. Po odcytaniu szeregu doniesień, listów i protokołów, przewodniczący zamknął postępowanie dowodowe, poczem przedłożył sędziom przysięgłym trzy pytania: Pierwsze w kierunku zbrodni morderstwa, drugie w kierunku przekroczenia patentu o noszeniu broni, trzecie dodatkowe, na wypadek zatwierdzenia pierwszego pytania głównego, czy oskarżony działał w stanie zaburzenia umysłowego.

O godz. 5-tej popołudniu rozpoczęły się wywody stron.

Sędziowie przysięgli po niespełna godzinnej naradzie ogłosili o godz. 9.15 wieczór następujący

WERDYKT:

Pierwsze pytanie główne w kierunku zbrodni morderstwa 8 nie, 4 tak z dodatkiem, że oskarżony działał w chwilowym zaburzeniu umysłowym.

Drugie pytanie główne co do przekroczenia patentu o noszeniu broni 12 tak.

Przewodniczący sędzia Podobiński stwier-

dza, że uchwała sędziów przysięgłych jest niewłaściwa, gdyż wobec zaprzeczenia pytania w kierunku morderstwa dodatku, że oskarżony działał w chwilowym zaburzeniu umysłowym, nie ma żadnego znaczenia i jest bez uzasadnienia myślowego.

Prokurator Szwakopf żąda, by sędziowie przysięgli odbyli ponowną naradę i wydali werdykt zupełny bez dowolnych dodatków.

Przewodniczący ławy przysięgłych wyjaśnia, że dodatek ów miał odnosić się do 4 głosów zatwierdzających.

Przewodniczący sędzia Podobiński zwraca przysięgłym akta i poleca im wrócić do sali narad.

Po chwili sędziowie przysięgli wracają i ogłaszają tensam werdykt bez niepotrzebnego dodatku.

WYROK.

Na podstawie tego werdyktu trybunał uwolnił oskarżonego od zbrodni morderstwa, a zasądził za nieprawne noszenie broni na 14 dni aresztu umorzonego aresztem śledczym.

Prokurator zgłosił zażalenie nieważności, wobec czego Pienkowski został zatrzymany w areszcie.

ZAŁOŻONY W ROKU 1838

DOM SPEDYCYJNY I KOMISOWY

ZAŁOŻONY W ROKU 1838

H. MENDELSON, Kraków, Pl. Dominikański L. 1. Telefon Nr. 86 i 2056.

ODDZIAŁY:

Wiedeń I. Wipplingerstrasse 24, Warszawa, Ka. Skorupki 3, Bogumin, Hindenburg (Zabrze), Mysłowice, Dziedziice, Oświęcim, Szczakowa. Zastępstwa we wszystkich ważnych punktach handlowych.

Spedycja, Wozy zbiorowe, Składy, Odprawa cłowa, Transporty meblowe i emigracyjne do Palestyny, Ubezpieczenia, Eksport.

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Artykuły gospod.

Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości
A. SATTLER
GERTRUDY 24.
Tel. 4162. Tel. 4162.

Plisownia

Plisowanie, guzowanie, mereżowanie, endlowanie i obciąganie guzików oraz haft ręczny wykonywany po cennych konkurencyjnych. — Dla prowincji plisowanie na pecekanlu.

FRIEDMAN

Kraków Starowiślna 44, I p.
Uwaga na adres!

FORTEPIANY
PIANINA
FISHARMONIE

Skład

HELENA SMOLARSKA
Kraków
Szewska 9. Tel. 4365

Sprzedawca na raty do 10 miesięcy.
Wybór olbrzymi

Luźna

szyby szlifowane, ramy do obrazów poleca najtaniej **S. Klipstein**, Kraków, ul. Dietłowska L. 87

Szkoła

Pierwsza małop. fabryka szklana i szklarnia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078 i 4226, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Spedycja

Cracovia Sp. transportowa Biuro spedycyjne ul. Grodzka 60. Tel. 4078.

Maszyny do pisania

Najlepsze nowoczesne maszyny cicho piszące dla biur i podróży:
„Orania“ - „Diamond“ - „Perko“
Zastępca:
Maksymilian Müntz
Kraków, Roneńska 11.
Telefon 3125.

WPISY

na kursa handlowe
LEONA FEINBERGA
W KRAKOWIE
zarejestr. przez Min. W. R. i O. P.
przyjmuje się w kancelarii szkoły
Stradom 27.

- a) jednoroczny kurs handlowy obejmujący: księgowość (półed., podwójną i amerykańską), korespondencję handlową, rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslu, stenografię i kalfitację;
- b) na półroczny kurs handlowy obejmujący zakres nauki jak pod a), lecz w zmniejszonym zakresie;
- c) na naukę indywidualną z poszczególnych przedmiotów. Do wpisów należy przynieść osobiście świadectwo szkolne.

Metale

S. Sattler, Kraków
Stradom 18.

Wyroby metalowe, stalowe, emal., nóżownicowe. Artykuły dla gosp. domowego

Ogłoszenia

Czy znalazłeś się na świecie szlachetny, inteligentny pan, który będzie miał odwagę podjąć biedną, młodą, inteligentną, która jest zadowolona z życia, której osobiste pragnienia i potrzeby są bez skazy stanowiącymi jej życie. W zamian oferuje dobre i kochające serce. Tylko poważne nieoszacowane zgłoszenie pod „Głosy S.“ do Ad. N. 26.

DANCING DOMOWE

urządza światowej marki
GRAMOFON „His masters voice“
„GŁOS WŁASNY PANA“

Gramofon ten najnowszej konstrukcji (system R A D I O z podkładką mikrofonową) uznany przez pierwszorzędną komisję światową za najlepszy. Wznowa reprodukcja bez szmerów. Wielki wybór płyt, również żydowskich i hebrajskich kantordów: **ROZENBLATT, KWARTINA, SIROT.**

THE GRAMOPHONE Co., Limited, LONDON.

Generalny reprezentant na Polskę:

JOZEF WEKSLER
Kraków, Florjanska 25. Lwów, Sykulska 7.

SUDORYN

(w pudełkach z siłkiem)

Jedyny wypróbowany środek usuwający bezpowrotnie pot i nieprzyjemny zapach z rąk, nóg i pach
Lab. Chem. Farm. „Ap. Kowalski“ Warszawa

OGŁOSZENIE.

Uchwała Sądu okręgowego, jako handlowego w Rzeszowie z dnia 22/3 1925 do L. Firm.: 129/25 zostało Towarzystwo Bankowe w Żolyni rozwiązane. Likwidatorami ustanowieni zostali: B. Lieblich, I. Engelmayr i Hersch Gersten.

Niniejszem wzywa się wszystkich wierzycieli tegoż Towarzystwa, aby w ciągu jednego roku zgłosili swoje wierzytelności.

Żolynia, 15 czerwca 1925.

Towarzystwo Bankowe w Żolyni, stow. zarej. z ogr. por.
B. Lieblich. I. Engelmayr.

ZAKOPANE!

PENSJONAT „ZDRÓJ“

połącza:

pokoje słoneczne z werandami, ogrodem i placem tenisowym.

Kuchnia ryt. wyborowa. Ceny przystępne. Zgłoszenia: **E. Lustig**, Pensjonat „Zdrój“ Zakopane, ul. Nowotarska 4.

Dnia 16 czerwca skradziono portfel z legitymacją, oraz patent III. kateg. i pozwolenie na zakupno owoców i jarzyn, oraz pozwolenie z Dyr. kolej. ze Lwowa na ważenie towarów na rampie. Łask. znalazca raczy odesłać za wynagrodzeniem. N. L. MELZER, Chrzanów.

Wszystkie modele obuwia

obecnie reklamowanego przez Le Faït i innych w Paryżu

do nabycia:

w Fabrycznym Magazynie Obuwia

BRACIA KLEIN, Kraków, Starowiślna 17

Do pielęgnowania

chorych i położnic w miejscu, jak i w okolicach polecają — dobrze wyszkolone Siostry pielęgniarki.

1208 Zakład Sióstr

Kraków, Podgórze, ul. Józefińska 20, I p.
Telefon Nr. 2044. Rok założenia 1910.

Uwaga! Nie zgubiono peplaka z napisem „Lewinger Chaim, ul. 1920 r. w Węgrzech pow. Włocławek“

SKŁAD FARB I LAKIERÓW oraz artykuły gospodarcze po cenach konkurencyjnych, tylko u firmy: **P. VOGELHUT**, Podgórze, Kalwaryjska 20.

„Restauracja Związkowa Józefa“

Kraków, ul. Lubicz L. 9 (obok dworca osobowego).

Za wyłączeniem P. T. Przejazdnych obszerna, widna sala i duży ciemisty ogród.

MENU z 3 dań zł 1-20. — PIWO OKOCIMSKIE.

Znakomite według wyrobu własnego. — Dobrowolna kuchnia, czynna od 7 rano do godz. 12 w noc. Obfity bufet. — Potrawy i napoje po cenach bardzo przystępnych

KYX

PROSZEK DO PAZNOKCI
WSZĘDZIE DO NABYCIA

CHLORODONT